

אגירת חשמל בשטחי מחלק חשמל היסטורי

נובמבר 2023
חוזר מקצועי מספר 117/23

שוק האנרגיה בישראל בכלל, ובמגזר הקיבוצי בפרט, עבר בשנה האחרונה שינוי דרמטי כתוצאה ממספר אירועים מקבילים, אשר שינו את השוק ומחייבים מחשבה מחדשת לגבי ההתנהלות האנרגטית בקיבוץ.

בין האירועים המשמעותיים מהשנה האחרונה ניתן לציין, בין השאר, את הנושאים שלהלן:

- שינוי מקבצי הביקוש (מש"ב), החל משנת 2023, כך שמקטע "הגבע" מתבטל והשעות יחולקו לשעות פסגה (כ-17%) ושעות שפל (כ-83%). שעות הפסגה היקרות שהיו עד היום בעיקר בבוקר ובצהריים עוברות להיות משעה 17:00 ועד לשעות 21:00 - 22:00.
- המשך תהליך הפרטת מקטע הספקת החשמל, שהיה עד היום בידי חברת חשמל ויצרני חשמל פרטיים (יח"פ) בלבד, ומתן רישיונות הספקה (רישיון למכירת חשמל לצרכנים) לכ-43 מספקים פרטיים ללא אמצעי יצור.
- רשות החשמל פרסמה החלטה המסדירה את אופן פעילות מתקני ייצור ואגירת חשמל, המשולבים ברשת החלוקה (להלן: "אסדרת השוק") המאפשרת למספקים פרטיים לרכוש חשמל ממתקני ייצור או אגירה במחיר שבין קונה למוכר מרצון, ולמכור לצרכנים בהנחה.
- אחת הסוגיות המרכזיות, שנמצאות כיום בדיון במרבית הקיבוצים, הינה שילוב מתקן אגירה מאחורי המונה (BTM), כאשר במרבית המקרים שילוב מתקן האגירה מוצע על ידי מספק חשמל, שמתחייב להגדיל את שיעור הנחת המספק עבור החשמל הנמכר לאחר שילוב מתקן האגירה.
- לשילוב מתקן אגירה מספר יתרונות כלכליים ואיכותיים, אשר מקבלים משנה חשיבות בתקופה זו של מציאות ביטחונית, ובכלל זה ההיבטים שלהלן:
- פוטנציאל חיסכון ברכש החשמל - על ידי רכישת חשמל במקטע השפל הזול ושימוש בחשמל במקטע הפסגה היקר (ארביטראז').

- **שילוב מתקן אגירה הופך את הצרכן ל"צרכן שפל"** - מאפשר למספק חשמל פרטי להגדיל את שיעור ההנחה המוצע.
- **אמצעי גיבוי למקרים של הפסקות חשמל ברשת** - יתרון נוסף של מתקן אגירה, שהינו חשוב במיוחד בתקופות של אירועים ביטחוניים, העלולים להביא למצבי הפסקות חשמל. טעינת מתקן האגירה הינה בשעות השפל, ולאחר שהוא טעון, הוא מספק גיבוי לרשת למרבית השעות ביממה למקרה בו תהיה הפסקת חשמל ברשת ההולכה.
- **אפשרות לניהול חכם של הצריכה והייצור בשטח החלוקה**, לרבות השתלבות בהסדרי השלה מרצון על פי אמת מידה 47(א).
- **השלה מרצון** - על פי אמת מידה 47(א) (שעודכנה בשנת 2023), צרכן שנרשם להסדר, ויודע לצמצם את צריכתו לפי פנייה של מנהל המערכת, זכאי לקבל תשלום ממנהל המערכת בסכום שבין 1.4 ש"ח ל-9.14 ש"ח לקוט"ש מושל, אשר מחושב לפי הצריכה בפועל בשעות ההשלה ביחס לצריכת חשמל ממוצעת באותן שעות בשבוע הקודם.
- **בחודשים האחרונים נרשמת ירידה של מחירי האגירה**, בשיעור דו ספרתי מה שמעלה את התשואה החזויה למתקן אגירה מאחורי המונה לבין 12% ל-18% (תלוי באפשרות להשתלב בהסדר ההשלה מרצון).
- **אנו עוקבים אחרי השינויים שמתרחשים כל הזמן במשק האנרגיה ובוחנים את מכלול ההשפעות, שיש לכל אסדרה חדשה שמתפרסמת על ידי רשות החשמל, על חלוקת החשמל וכלכלת האנרגיה בקיבוץ.**
- **אנו מציעים ללקוחותינו, לבצע אבחון וניתוח כולל של מכלול ההשפעות, שצפויות להיות בקיבוץ בתחום החשמל, כתוצאה מהשינויים בשוק, לנתח את ההצעות המסחריות שמתקבלות מיזמים שונים ולסייע בקבלת החלטה מושכלת המבוססת על המציאות האנרגטית הספציפית בקיבוץ.**

למידע נוסף ניתן לפנות ל:

רו"ח אלון ראובני: alonr@mbtcpa.co.il, 052-4771747

נרי אולמן: neri@mbtcpa.co.il, 03-6382808

נמרוד דגן: nimrodd@mbtcpa.co.il, 052-3713425